

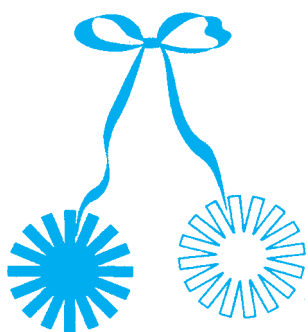
Medicus

Nr. 1-3 (868-870)
IANUARIE-MARTIE 2014

Fondator : Instituția Publică Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" din Republica Moldova

Editorial

Un gând bun de Mărțișor

Primăvara aduce în inimile oamenilor o flacără de bună credință, un nou început, o nouă speranță. Căldura soarelui de primăvară face să răsară și să se înalțe primele flori gingașe și suave, dăruind noblețe și frumusețe.

În contextul acestei sărbători minunate, cu o deosebită plăcere, adresăm celor mai gingașe și minunate ființe – Femeilor – sincere și calde felicitări cu ocazia Zilei de 8 Martie. Vă suntem recunoscători pentru grija și dragostea necondiționată pe

care ne-o oferiți zi de zi nouă – soților, fiilor, colegilor.

Însăși natura V-a înzestrat cu o gamă impresionantă de calități, grație cărora meritați să fiți omagiate și apreciate ca mame, ca ființe dragi, ca prietene ce generați în sufletul bărbaților sentimente de armonie și frumos.

Cu drag de Mărțișor, primiți primăvara în sufletul Dumneavoastră și fie ca acest anotimp să Vă aducă noroc, fericire, gingășie, dragoste și, nu în ultimul rând, căldură sufletească de la cei dragi. Lăsați primăvara să Vă încălzească și să Vă umple de bucurie, iubire, zâmbete și împliniri.

Ion ABABII,
rector,
profesor universitar,
dr. hab. med., academician
al AȘM

*Fiică, soră, soată, mamă,
Nepoțică în năframă,
Pe toate femei vă cheamă...
Dar mereu e o-ntrebare,
Cine totuși sunteți oare?
Sunteți soarele fierbinte,
Sunteți luna rece-n cer,
Sunteți dulcele cuvinte,
Sunteți caldul după ger,
Sunteți roua dimineții,
Sunteți pâinea din cuptor,
Sunteți faptele mărețe,
Sunteți dorul zburător,
Sunteți floarea fermecată
Sau mirosul de parfum...
Domnul dragostea v-a dat-o,
Să nu faceți din noi scum...
De e pace sau războaie,
De vi-i limba pe ocară,
Inima iar ni se moaie,
De a voastră primăvară.
Primăvară-n ochi tăciune,
Ochi verzui, albaștri, gri,
Ochi ce-s dați pentru minune,
Pe bărbați de-a nebuni...
... Sunteți cerul plin cu stele*

Enigmă...

*Sunteți salbe de mărgele...
Chiar fiind a vieții floare,
Rămâneți o ghicitoare:
Totuși cine sunteți oare?...
... Noi vă știm a vieții Soare,
Fără voi Planeta moare.*

*Versuri
de profesorul
Valeriu Burlacu*

ÎN ACEST NUMĂR:

Instruire

**Condițiile de instruire
la USMF
"Nicolae Testemițanu"
- exemplu de urmat**
p. 2

Cercetare

**Infecțiile chirurgicale
- practici și metode
moderne de diagnostic,
tratament și prevenire**
p. 4

Cooperare internățională

**Calitatea instruirii
rezidenților
în centrul atenției
experților FOSFOM**
p. 5

Informatizare

**USMF "Nicolae
Testemițanu" în topul
universităților prezente
on-line**
p. 6

Studentii în acțiune

Burse de Merit
p. 10

Univers sportiv

**Profesorii-medici
și-au confirmat
valoarea sportivă**
p. 11

Experți europeni:

USMF "Nicolae Testemițanu" poate ajunge printre cele mai prestigioase instituții europene

Stefan Lindgren, președinte al Federației Mondiale pentru Educație Medicală și David Gordon, președinte al Asociației Școlilor Medicale din Europa, s-au aflat în vizită la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu". Evenimentul a avut loc în perioada 9-12 ianuarie curent.

Experții europeni au susținut o lecție publică pentru comunitatea academică, în cadrul căreia au vorbit despre reglementările și politicile internaționale în domeniul învățământului medical, rolul global al medicului în viitor și dezvoltarea Directivei Mondiale pentru școlile medicale.

În acele zile, la Universitate era în plină desfășurare sesiunea de iarnă, fapt ce le-a permis experților europeni să asiste și să monitorizeze procesul de evaluare a cunoștințelor mediciniștilor. Aceștia au remarcat operativitatea, transparența și

obiectivitatea evaluării studenților, datorită implementării tehnologiilor moderne.

Stefan Lindgren și David Gordon au avut întrevederi cu administrația USMF "Nicolae Testemițanu", reprezentanții Ministerului Educației și Ministerului Sănătății, au vizitat Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală (CUSIM) și Clinica Stomatologică a Universității. Oaspeții au rămas impresionați de CUSIM și au apreciat performanțele Universității în implementarea noilor metode și tehnologii educaționale în formarea medicilor, care vor asigura calitatea învățământului și îmbunătățirea asistenței medicale prestate populației.

Experții din occident au dat o apreciere înaltă Universității și au venit cu unele recomandări privind reformarea învățământului medical. Profesorul Gordon a spus că a rămas impresionat de evoluția Universității în ultimii 4 ani, remarcând performan-

te în domeniul modernizării procesului de învățământ, informatizării și cooperării internaționale. "Un moment important pe care l-am observat la Dumneavoastră este devotamentul, dorința și deschiderea Universității spre dezvoltare. Universitatea are o conducere foarte bună, cu viziuni clare de reformare a învățământului medical din Republica Moldova, se dezvoltă cu pași rapizi, ceea ce înseamnă că aveți toate șansele să ocupați un loc destoinic în lista celor mai prestigioase instituții europene", a spus președintele AȘME.

Stefan Lindgren a accentuat faptul că inaugurarea Centrului Universitar de Simulare în Instruirea Medicală, menținerea și consolidarea Facultății de Educație Continuă în Medicină și Farmacie este o mare realizare a Universității. "Am vizitat multe universități, dar sunt sigur că Universitatea de Medicină din Moldova dispune de tot pentru a fi recunoscută la nivel internațional în domeniul învățământului medical", a adăugat președintele FMEM.

Ion Ababii a menționat că vizita și evaluarea procesului de învățământ de către experții străini este foarte importantă pentru Universitate, deoarece autoevaluarea este un proces continuu. "Avem mult de muncit, dar suntem optimiști că absolvenții noștri vor fi recunoscuți nu numai în țările Uniunii Europene dar și în toată lumea", a spus rectorul.

Biroul Senatului USMF "Nicolae Testemițanu" a decernat domnilor David Gordon și Stefan Lindgren - titlul de Profesor asociat al USMF "Nicolae Testemițanu".

USMF "Nicolae Testemițanu" este membră a Asociației Școlilor Medicale din Europa din anul 2011 și în 2013 a aderat la Asociația pentru Educație Medicală din Europa, organizația regională europeană a Federației Mondiale de Educație Medicală.

Agenda evenimentelor

20 martie 2014

”Medicamentul - de la idee la farmacie”: Conferința științifico-practică dedicată profesorului Boris Parii la cea de-a 70-a aniversare

Sala Senatului, 9:00–17:00

28 martie 2014

Conferința Internațională în Otorinolaringologie

Sala Senatului, 9:00–17:00

11 aprilie 2014

Societatea Ginecologilor: ”Impactul hormonal: de la adolescență la menopauză”

Sala Senatului,
12:30-14:30

15-17 mai 2014

Congresul Internațional al Studenților și Tinerilor Medici Cercetători „MedEspera-2014”, ediția a V-a.

Pentru mai multe detalii accesați rubrica Evenimente de pe www.usmf.md.

Condițiile de instruire la USMF “Nicolae Testemițanu” - exemplu de urmat

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie “Nicolae Testemițanu” a fost vizitată, în 7 februarie, de Maia Sandu, ministru al educației, Loretta Handrabura, viceministră a educației, și Doina Usaci, consultant, Direcția învățământ superior și dezvoltare a științei din cadrul aceluiasi minister.

Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală a fost prima destinație

enți Standardizați se desfășura cursul pentru studenții anului III, unde își dezvoltau abilitățile de comunicare și învățau să stabilească diagnosticul corect.

În mesajul lăsat în Cărtea Oaspeților CUSIM, Maia Sandu a menționat: ”Sunt impresionată de condițiile create în acest centru și calitatea resurselor umane. Felicitări! Sperăm să reușim să asigurăm aceleași condiții de instruire în toate instituțiile din țară”.

a oficialilor, unde au fost invitați să asiste la orele practice, aflate în curs de desfășurare. La acel moment, în Departamentul de Anestezio- logie și Terapie Intensivă, studenții anului VI, potrivit programului de studiu, urmau un scenariu, în care trebuiau să acționeze în așa fel, încât să salveze ”pacientul”. La Departamentul de Paci-

Reprezentanții Ministerului Educației au vizitat și Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară și Clinica Stomatologică nr. 2. Aici le-au fost prezentate condițiile în care sunt instruiți stomatologii și ce fel de simulatoare utilizează pentru a învăța terapia și propedeutica stomatologică.

A urmat o întâlnire cu

studenții, la care au discutat despre problemele acestora, politicile Ministerului și cele mai recente reforme realizate. Înainte de toate, rectorul USMF “Nicolae Testemițanu” Ion Ababii a mulțumit oaspeților pentru vizită și a făcut o scurtă prezentare a Universității, referindu-se la condițiile de studiu și de trai ale studenților.

Ministrul educației a vorbit despre autonomia universitară, care oferă universităților posibilitatea de a-și stabili perioada și condițiile de admitere. În acest context, un subiect mai sensibil pentru studenți a fost faptul că anual va fi organizat concursul pentru locurile bugetare. Astfel, unii dintre ei s-au arătat preocupați de faptul că, din diferite motive, studenții buni ar putea pierde locul la buget și acest fapt ar determina creșterea corupției.

Oficialii Ministerului Educației au asigurat că va exista loc pentru excepții, iar fiecare caz va fi analizat de o comisie internă, în mod individual. ”Aceasta depinde de dumneavoastră, pentru că sunteți în aceste echipe și vedeți cine vine la ore – cine nu vine, cine învață – cine nu învață. Noi,

cei de la minister, n-o să reușim să eliminăm complet frauda, dacă voi n-o să luați atitudine. Asta înseamnă să nu propuneți și nici să acceptați. Atunci când încerci în echipă să lupți cu fenomenul – reușești”, a răspuns ministrul.

Cât despre faptul că vor fi nevoiți, după absolvire, să meargă în sate, pentru a activa o anumită perioadă, studenții au criticat condițiile de muncă din aceste regiuni, care sunt diferite de cele din orașe.

Reprezentanții Ministerului au fost de acord cu faptul că este necesară ameliorarea condițiilor elementare de lucru și de trai, însă acestea nu vor putea fi niciodată egale cu cele din orașele mari, pentru că nici nu este nevoie, accentul fiind pus pe urbanizare.

Viceministra Loretta Handrabura a apreciat activismul medicinistilor și a încurajat participarea acestora în viața Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină.

Evaluarea europeană privind crearea CUSIM:

”Cerințele înaintate au fost respectate”

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie a fost vizitată, la 23 ianuarie curent, de expertul Comisiei Europene – Frans van Andel, MPH, PhD, care a venit cu scopul de a evalua utilizarea resurselor financiare pentru construirea și dotarea cu echipamente a Centrului Universitar de Simulare în Instruirea Medicală (CUSIM).

Pentru a-și îndeplini misiunea, expertul european a avut o întrevedere cu reprezentanții Universității, la care au participat și Lucreția Ciurea, șef secție Coordonarea asistenței externe din cadrul Cancelariei de Stat, și Alexandru Holostenco, director adjunct, Direcția Management personal medical, Ministerul Sănătății.

”Uniunea Europeană dorește să mai facă o contribuție de 6 milioane de euro pentru Ministerul Sănătății, care va fi acordată doar dacă banii oferiți pentru proiectele implementate anterior au fost utilizați corespunzător”, a precizat Frans van Andel. Expertul a menționat că va studia cum au fost implementate două proiecte: aprovizionarea cu echipament a centrelor de sănătate publică și a CUSIM.

În ceea ce privește Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală, discuțiile au vizat patru aspecte: elaborarea și aprobarea Statutului CUSIM, organizarea licitațiilor pentru echipament, instalarea echipamentului și instruirea personalului, elaborarea curriculumului pentru studenți.

Potrivit lui Ion Ababii, rector al USMF “Nicolae Testemițanu”,

dacă am ține cont de tendințele internaționale, echipamentul ar trebui renovat încontinuu. Totuși, ceea ce s-a planificat în domeniul dotării tehnice a fost procurat și instalat. Un aspect important îl constituie instruirea personalului care activează la CUSIM. ”S-au format grupuri de lucru, pentru efectuarea schimbului de experiență în mai multe țări: Germania, Norvegia, Franța, Israel ș.a.”, a adăugat rectorul.

În contextul discuției despre capacitățile Centrului, Andrei Romancenco, director CUSIM, a menționat: ”Am luat în calcul ca aproximativ 5 000 de persoane să treacă cursurile la CUSIM. Am instruit deja peste 600 de studenți din anul III, în mai puțin de 6 luni”.

Vorbind despre studiile de fezabilitate realizate și consultațiile experților străini, Rodica Gramma, director, Departamentul Relații Externe și Integrare Europeană, a specificat că ”Ne-am asigurat cu asistență externă la toate etapele de dezvoltare”.

Expertul a vizitat Centrul Universitar de Simulare și a analizat mai multe documente și recomandări înaintate anterior de specialiști, pentru a putea elabora un raport pe baza acestora.

Totuși, concluzia preliminară a fost scurtă: ”Bine lucrat! Le voi spune celor din Uniunea Europeană că cerințele înaintate au fost respectate”.

Viata e o dedicare

De-a lungul timpului, a demonstrat că este "Omul potrivit la locul potrivit" ca medic, profesor, rector, ministru... Fiecare dintre funcțiile deținute a fost un motiv în plus pentru a demonstra că sarcinile trebuie îndeplinite conștiincios și cu demnitate, reușind mereu să realizeze mai mult decât ar fi suficient.

Grație capacității extraordinare de muncă, spiritului întreprinzător, integrității morale, înaltului profesionalism, respectului și corectitudinii față de oameni, a reușit să atingă cele mai înalte culmi.

Domnia Sa a contribuit substanțial la dezvoltarea științei medicale. Este fondatorul Școlii științifice de otorinolaringologie pediatică și a Laboratorului de cercetări științifice în acest domeniu. Preocuparea constantă pentru activitatea științifică a profesorului Ion Ababii s-a materializat în peste 500 de lucrări științifice și didactice, dintre care 8 monografii, 4 manuale și 35 de invenții.

Meritele acad. Ion Ababii sunt recunoscute atât pe plan național, cât și internațional, iar drept dovadă servesc titlurile de care s-a învrednicit - membru de onoare al Academiei Medicale din Polonia, Academiei ORL a Flotei Militare

Maritime din Rusia, Societății Rinologilor din Rusia, Academiei de Științe din Finlanda, Academiei ORL din SUA, președinte al Asociației Științifico-Practice a Otorinolaringologilor din Republica Moldova ș.a.

Viziunea clară și vastă privind dezvoltarea USMF "Nicolae Testemițanu", voința fermă și curajul de a implementa noi reforme în învățământ, au asigurat Universitatea cu parteneriate externe și colaborări durabile cu instituții de profil medical din întreaga lume. În acest context, sub îndrumarea rectorului Ion Ababii a fost dezvoltat patrimoniul universitar: Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară, Centrul de Medicină Tradițională Chineză, Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală, clinicile stomatologice, Centrul științific de cultivare a plantelor medicinale etc. De admirat este și responsabilitatea socială pe care rectorul și-a asumat-o în asigurarea angajaților instituției cu salarii decente și spațiu locativ.

Este promotorul mobilității academice și al schimbului de experiență interuniversitară, fapt ce asigură o bună pregătire a cadrelor profesoral-didactice, a studenților și rezidenților, cât și o dezvoltare a programelor de studii universitare și postuniversitare. Ion Ababii a contribuit

la implementarea standardelor internaționale în domeniul învățământului medical și ajustarea curriculum-ului la cerințele UE. Activitatea prodigioasă, pe care o desfășoară, demonstrează că este un Om al faptelor și al cuvântului, un bun mentor, un formator de idei și un eficient reformator.

Stimate Domnule Rector, întreaga comunitate universitară are onoarea și deosebita plăcere de a Vă adresa cele mai sincere felicitări și urări de bine cu prilejul frumoasei aniversări, exprimând aprecierea pentru perseverența, onestitatea, responsabilitatea, dedicația și atitudinea pe care o manifestați în dezvoltarea Universității și a sistemului de sănătate din țară. Sunteți, pentru noi toți, un exemplu demn de urmat și vrem să vă asigurăm că aveți în spate o echipă puternică, solidă, care vă susține în tot ceea ce faceți!

Vă dorim din suflet cer senin, pace, sănătate, fericire, bunăstare și realizarea tuturor proiectelor inițiate. Să aveți parte de clipe minunate, bucurii și fericire alături de cei dragi, și, nu în ultimul rând, satisfacție din munca nobile pe care o desfășurați!

La doar șaptezeci de primăveri

Șapte zeci de Primăveri,
Au trecut și parcă ieri,
Ai pornit drumul în viață,
Viața-n zbulucium dar măreață,

Mult stimat, domn Profesor,
Al Moldovei brav fecior,
Lumea spune cum și-a spus,
Ca rector, ca tine nu-s.

Pedagog de performanță,
Om cu țara-n ambianță.
Ești al medicinei steag,-
Spun studenții cu mult drag.
De la mamă-ai moștenit
Să faci bine ce-ai pornit.

Mic copil, apoi elev,
Ai simțit al vieții nerv,
Ieri student, medic la sat,
Astăzi Om mare de stat,
Că prin muncă-ai avansat.

Și așa an după an:
Profesor, Academician,
Ieri ministru, rector azi,
Crești păduri de medici brazieri.

Lași în urmă doar lumină,
Curățită de neghină.
Ești om plin de omenie,
Om ce-aduce bucurie.

La studenți și profesori,
Pentru merite dai flori.
Om de mare-nțelepciune,
Și aduni doar lucruri bune.

Șapte ani îi ai de acasă,
Ești ca pâinea de pe masă,
Ești Maestre renumit,
Rector demn și iscusit,
Soț, tată, bunel iubit.

Ai lăsat amprenta-n viață
Monument – Stela măreață,
Pentru sport o super sală,
Rezid-Centru-n capitală,
Care-n veci slăvi-va Anul,-
Pe nume Testemițanu...

„Sa-ți dea domnul sănătate,
Cer senin, prosperitate,
Ani activi de viață-un car,
Viața fără de amar”.

Știu de lucru mult îți pasă
Rectorie-ai prima casă...
...Azi ridici primul pahar,
Cu-al Moldovei bun nectar,
Pentru mama-n cer plecată,
Ea pe drumul drept te-ndreaptă,
Și-l servești cu mulțumire,
Pentru-a ei sfântă iubire.

Ea cu dor te-a petrecut,
Prin al vieții Institut,
Și ți-a pus în mână cartea,
Înspre Universitate...

...S-ai putere și să poți,
Ca să crești și strănepoți,
Ești! Ai fost! Rămâi Stimat,
La mulți Ani! Vivat! Vivat!

Valeriu Burlacu

Aprecieri

"Rectorul, profesorul, academicianul Ion Ababii întreaga sa viață și activitate și-o consacră fără preget slujirii cu devotament și dăruire Alma Mater, medicinei și, nu în ultimă instanță, ocrotirii sănătății poporului țării în care trăiește, muncește, cercetează, instruește, implementează. Prin ceea ce realizează, prin crezul său civic bine definit a demonstrat cu lux de argumente că este un adevărat patriot al neamului și urmaș consecvent al reformelor în sistemul de sănătate, inițiate de marii noștri înaintași în domeniu, este un Om ghidat în toate și în tot de LEGEA DEMNITĂȚII"

Prorectorii:

**Olga Cernetchi, Gheorghe Rojnoveanu,
Mihail Gavriluc, Oleg Lozan, Emil Ceban;**
Secretarul științific al Senatului:
Didina Nisteanu

"Zgărcit la vorbă, dar bogat în fapte, de-o modestie și cumsecădenie rară, cu o capacitate de muncă enormă, rectorul Ion Ababii s-a impus din start prin disciplină și mobilizare personală și a celor din subordinea sa, demonstrând totodată o grijă și o atenție sporită față de personalul universității și de preocupările lor".

Gheorghe Ghidirim,
șef catedră Chirurgie nr. 1
„Nicolae Anestiadi"

"Cred, că, colegul meu a avut marele noroc hărăzit de la Dumnezeu, să fie înzestrat cu asemenea calități, precum cele de a aduna oameni buni alături și de a-i înțelege, de a-i ajuta, iubi și a se consacra lor. Aș vrea să-i adresez, în mod special, cele mai alese cuvinte de recunoștință, de admirație, de înaltă apreciere pentru curajul de a trăi pentru alții, de a pune mai presus de propria sănătate, sănătatea oamenilor, dar și pentru riscul de a-și asuma menținerea flăcării viei a vieții semenilor săi".

Eva Gudumac,
șef catedră Chirurgie, ortopedie
și anesteziologie pediatică

"Este de remarcat faptul că, în toate aceste posturi, medicul-chirurg, profesorul, academicianul Ion Ababii își consacră toată energia și cunoștințele întru prosperarea Alma Mater, medicinei practice, științei medicale și sănătății poporului Republicii Moldova.

Stimate Domnule Academician Ion Ababii! Vă felicităm din suflet cu prilejul frumoasei aniversări a celor 70 de ani pe care i-ați trăit cu de toate ale vieții întru călăuzirea urmașilor care pășesc cu siguranță, îndrumați cu har, pe făgașul medicinei, care e o cale dificilă, dar nobile, e o cale a speranțelor de viitor. Dorim ca acest an de bilanț să vă aducă pace în suflet, multă forță de muncă și noi realizări creatoare".

Vladimir Hotineanu,
șef catedră Chirurgie nr. 2

"Are Ion Ababii o carieră spectaculoasă pe care merită s-o cunoști pentru a-l înțelege în esență. Rămâne să-i fim recunoscători acestui spirit al universității de medicină basarabene pentru străduință, colegialitate și omenie".

Viorel Prisacari,
ex-prorector pentru activitate științifică

"Conștiința culturală de tip enciclopedic de care dispuneți, mobilitatea spirituală de care dați dovadă, capacitatea intelectuală valoroasă pe care o posedați dau sens vieții dumneavoastră și vă fac deosebit. Or aceasta e atât de important!

Mulțumesc pentru experiența de neasemuit, pentru cărțile vieții... Mulți ani și sănătate vă doresc".

Ion Tâbâră,
șef catedră Medicină internă nr. 3

"La această vârstă generoasă, în această pagină de aur din cartea vieții Domniei Sale, vin în dar cu urări de sănătate, bucurie și realizări în nobila activitate a domnului rector Ion Ababii și cu doleanțe de inspirație continuă pentru prosperarea medicinei și farmaciei".

Teodor N. Țirdea,
doctor habilitat în filosofie,
profesor universitar, academician al AȘM

INFECȚIILE CHIRURGICALE - practici și metode moderne de diagnostic, tratament și prevenire

Medici chirurghi și specialiști din alte domenii ale medicinei din întreaga țară s-au întrunit, timp de o săptămână, la Chișinău în cadrul Lecturilor de iarnă "Infecția chirurgicală. Metodologie didactică". Forumul, ajuns la cea de-a X-a ediție, a fost organizat, între 12 și 14 ianuarie curent, de Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" în colaborare cu Asociația Chirurgilor "Nicolae Anestiadi", ultimii fiind inițiatorii acestui eveniment.

Ideea organizării Lecturilor de iarnă aparține academicianului Vladimir Hotineanu, care acum 10 ani, fiind prorector pentru activitate clinică a USMF "Nicolae Testemițanu", a inițiat aceste întruniri profesionale, ce s-au dovedit a fi, în timp, foarte utile și necesare, a menționat Gheorghe Ghidirim, profesor universitar, doctor habilitat în medicină, academician al AȘM. Tema Lecturilor 2014 a fost sta-

bilită cu scopul de a focusa atenția participanților pe complicațiile purulente, întâlnite frecvent în chirurgie, oncologie, urologie, ginecologie. "Chirurgii, mai ales cei din raioane, trebuie să fie înarmați cu metode contemporane de diagnostic, tratament și prevenire a acestor complicații, care, într-un final, ar ameliora tratamentul chirurgical din toate domeniile. În acest sens, Lecturile de iarnă sunt perfect oportune", a subliniat academicianul.

Vladimir Hotineanu, membru corespondent AȘM, doctor habilitat în medicină, profesor

universitar al USMF "Nicolae Testemițanu", a spus că Lecturile de iarnă au adus în prim plan istoria, tradiția și performanța chirurgiei din Republica Moldova. Devenită tradițională în formarea profesională continuă

importante noutăți și practici clinice în acest domeniu. Este un eveniment multidisciplinar, cu caracter continuu și promițător și în următorii ani. În acest context, Vladimir Hotineanu a anunțat tema Lecturilor de iarnă, ediția 2015, care se va axa pe subiecte ce țin de malpraxisul în domeniul chirurgiei.

Olga Cernețchi, prorector

a medicilor chirurghi și a altor specialități complementare, manifestarea se axează pe cele mai

pentru asigurarea calității și integrării în învățământ, a apreciat Lecturile de iarnă drept o im-

portantă formă de perfecționare multidisciplinară atât pentru medicii practicieni, cadrele didactice, cât și rezidenți.

Opinia publică a chirurgilor din Moldova acreditează ideea că aceste lecturi au un impact major pentru medici și speră la o continuitate îndelungă, a spus Serghei Ignatenko, conferențiar la Catedra de chirurgie nr. 1 "Nicolae Anestiadi" a USMF "Nicolae Testemițanu". Lecturile de iarnă sunt și un stagiul de perfecționare a specialiștilor, deoarece la finele acestora, fiecare participant va primi un certificat de participare, în care va fi indicat numărul de ore frecventat, acestea oferind o pondere mai mare la atestarea profesională.

La ediția din acest an a Lecturilor de iarnă au participat reprezentanții clinicilor de urologie, chirurgie, ginecologie, oncologie, anesteziologie, șefii secțiilor de chirurgie din raioane, medici din spitale raionale și alții.

În data de 14 februarie curent, la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu", a avut loc întrunirea metodico-științifică Școala de Radiologie și Imagistică Medicală, cu tema „Implementarea noilor tehnologii în radiologie și imagistică”.

pentru activitatea științifică, la ceremonia de inaugurare a evenimentului.

Întâlnirile și prelegerile din cadrul Școlii de Radiologie și Imagistică Medicală vor contribui la perfecționarea conceptului de pregătire postuniversitară, alinarea celor din planul și programul de studii

Școala de Radiologie și Imagistică Medicală

Școala a fost organizată pentru prima dată, sub egida Universității, Catedra de Radiologie și Imagistică, în parteneriat cu Societatea Medicilor Radiologi și Societatea Medicilor Imagiști din Republica Moldova, cu suportul informațional al TOSHIBA Medical System Europe.

La conferință au participat peste 240 de medici radiologi, imagiști și specialiști în ultrasonografie din țară și de peste hotare, inclusiv din Olanda, Ucraina și Rusia, ultimii conferind o semnificație aparte evenimentului.

"Școala de Radiologie și Imagistică Medicală, aflată la prima ediție, poate deveni o bună tradiție a serviciului imagistic din țară, alăturându-se cu drept de existență la acele frumoase relații, fondate și dezvoltate de înaintașii școlii autohtone de radiologie: conf. Burlakov, prof. Vozniuc, conf. Volneanschi și Matcovschi, continuate de profesorul Natalia Rotaru", a spus Gheorghe Rojnoveanu, prorector

prin rezidențiat și educație continuă a medicilor imagiști în Universitate – proces de armonizare a instruirii la standardele europene și mondiale, a spus prorectorul Rojnoveanu. Discuțiile, schimbul de idei și experiența între diferite școli de imagistică din cadrul școlii, vor deschide noi orizonturi și oportunități în modernizarea curriculum-ului în domeniu.

În rapoartele prezentate, lectorii, medicii, doctorii în știință și specialiștii de peste hotare au abordat subiecte ce țin de imagistica cardiacă și hepatică, neuroimagistica medicală, tehnologiile avansate Toshiba în investigațiile CT, precum și aspecte și modalități moderne de diagnostic computerizat.

Studentii și rezidenții USMF "Nicolae Testemițanu", dar și medicii specialiști din Republica Moldova care au participat, au manifestat un interes sporit pentru această întrunire metodico-științifică. La finalul activităților, specialiștii au primit certificate de participare.

Conferința „In memoriam Valeriu Ghereg”

Cele mai noi aspecte în domeniul anesteziologiei, terapiei intensive și medicinei de urgență au constituit subiectul Conferinței "In Memoriam Valeriu Ghereg", desfășurată în 24 februarie, la IMSP Centrul Național de Medicină Urgentă din capitală. Conferința, aflată la cea de-a V-a ediție, a întrunit studenți, rezidenți și cadre profesoral-didactice de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu".

Sergiu Șandru, șef catedră Anesteziologie și reanimatologie nr. 1 "Valeriu Ghereg", a relatat câteva file din

activitate științifică a USMF "Nicolae Testemițanu".

Oaspetele de onoare al conferinței, Gabriel Gurman, profesor emerit în anestezie, Doctor Honoris Causa al USMF "Nicolae Testemițanu", a împărtășit din vasta sa experiență în domeniul anesteziologiei, reanimatologiei și medicinei de urgență în cadrul unui dialog interactiv cu studenții, rezidenții și medicii prezenți la conferință.

La această întrunire medicinistii au prezentat rapoarte științifice în domeniul anesteziei, terapiei intensive și medicinei de urgență, care au fost evaluate de o comisie de specialitate. Comunicările

biografia regretatului profesor. În semn de omagiu, în cadrul conferinței, a fost lansată publicația "Anestezie și terapie intensivă" – un manual util pentru generațiile de studenți și rezidenți.

"Anume cu aportul profesorului Ghereg au debutat, apoi s-au fructificat armonios și s-au valorificat legăturile ulterioare de colaborare a școlii naționale de anestezie și terapie intensivă (ATI) cu asociațiile europene și mondiale de ATI, care astăzi se amplifică și se dezvoltă mulțumită discipolilor săi" a menționat Gheorghe Rojnoveanu, prorector pentru

prezentate de Liliana Molea, rezidentă, anul I, și Oxana Popova, studentă, anul VI, Facultatea de Medicină nr. 1, au fost calificate drept cele mai reușite lucrări.

Căștigătoarele vor avea posibilitatea să participe, gratuit, la al 25-lea Congres al Societății Europene de Tehnologii Informaționale în Anestezie și Terapie Intensivă (ESCTAIC), organizat în colaborare cu Societatea Română de Anestezie, care va avea loc la Timișoara, între 23-25 octombrie 2014.

Pentru mai multe informații accesați: <http://congress.esctaic.org/>.

Calitatea instruirii rezidenților în centrul atenției experților FOSFOM

Yvon Englert și Elie Cogan, reprezentanții Universității Libere din Bruxelles (ULB), s-au aflat într-o vizită de lucru la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu", în cadrul

vievate 17 persoane, dintre care au fost selectate, preliminar, doar o parte. În continuare, candidaturile vor fi recomandate unui juriu multidisciplinar din Belgia, acesta fiind cea din urmă instanță, care

demonstrează constant competențe excelente. Expertul și-a exprimat mândria pentru faptul că unui bursier din Republica Moldova reușesc să se manifeste foarte bine în aceste stagii.

Din anul 2007, de când Universitatea a aderat la proiectul FOSFOM, 25 de rezidenți ai USMF "Nicolae Testemițanu" au beneficiat de 38 de burse în domeniile: anesteziologie, medicină internă, chirurgie, obstetrică și ginecologie, neurologie, radioterapie etc. De-a lungul acestor ani, bursierii USMF "Nicolae Testemițanu" au reușit, prin competențele lor, să se plaseze "foarte bine ca medie" printre celelalte universități partenere în acest proiect.

Olga Cernetchi, prorector pentru asigurarea calității și integrării în învățământ, a reiterat aprecierile deosebite față de proiectul FOSFOM și pentru specificul programelor de studii ale ULB, în urma cărora stagiarii se întorc în

căreia au selectat, prealabil, candidații pentru bursele FOSFOM 2014-2015. Evenimentul a avut loc în baza Acordului de cooperare dintre USMF „Nicolae Testemițanu” și ULB, stabilit în anul 2006.

Profesorul Elie Cogan a prezentat succint informația despre proiectul FOSFOM, care, în anul curent, aniversează 10 ani de la lansare. A prezentat filosofia ULB, care prevede ca învățământul și cercetarea să se bazeze pe examenul liber. El a menționat că, în aceste condiții, rezidenții aflați în stagiul, "riscă" să revină în țară cu altă viziune și atitudine asupra lucrurilor. Tot aici, profesorul Cogan a prezentat și universitățile partenere în acest proiect, rețeaua de spitale ale ULB și condițiile de studii și cercetare.

Referindu-se la preselectia curentă a candidaților USMF "Nicolae Testemițanu", Cogan a menționat că, inițial, au fost inter-

va decide cui să acorde bursele respective. Un criteriu important în selectarea candidaților a fost

nivelul lor de cunoaștere a limbii franceze, aceasta fiind limba de comunicare în Belgia.

Yvon Englert a mulțumit echipei universitare pentru calitatea instruirii rezidenților la acest program și a confirmat faptul că ei

țară foarte bine pregătiți. Prorectorul a spus că profesorii belgieni Yvon Englert și Elie Cogan sunt, de fapt, niște prieteni fideli ai Universității noastre și și-a exprimat dorința privind viabilitatea FOSFOM în Republica Moldova.

Soluție în managementul bolilor cronice

În data de 21 ianuarie curent, la Iași, România, a avut loc lansarea oficială a proiectului transfrontalier CHRONEX-RD între Universitatea de Medicină și Farmacie Nicolae Testemițanu, Universitatea de Medicină și Farmacie Grigore T. Popa din Iași și Universitatea de Stat de Medicină din Odesa.

pactului bolilor cronice, cât și prin integrarea resurselor din domeniul sănătății. În acest sens, va fi creată Rețeaua Est-Europeană de Excelență pentru Cercetare și Dezvoltare în Bolile Cronice capabilă să absoarbă fonduri publice și private necesare pentru dezvoltarea zonei.

Proiectul, care are un

CHRONEX-RD - proiect transfrontalier

Proiectul presupune crearea unei rețele între cele trei țări pentru fortificarea capacităților în domeniul managementului maladiilor cronice și soluționarea problemelor din regiune. Rodica Gramma, coordonator de țară al proiectului, director al Departamentului Relații Externe și Integrare Europeană al USMF Nicolae Testemițanu, a spus că fiecare țară va veni cu o contribuție, în acest sens. Spre exemplu, România va oferi capacitatea laboratoarelor pentru cercetătorii din Moldova și Ucraina, iar Moldova, la rândul ei, va instrui, în cadrul CUSIM, cca 200 de cercetători din România și Ucraina.

Scopul principal al proiectului este dezvoltarea economică, atât prin reducerea im-

buget de peste 1,4 milioane de euro și o durată de un an și 8 luni, cuprinde trei direcții principale: cercetare biomedicală, cercetare clinică și cercetare în medicina primară și comunitară. CHRONEX vine de la boli cronice și excelență, iar RD – de la Research and Development.

În prezent, sunt oferite 20 de burse pentru cercetare, cu durata de 1 lună, la UMF Grigore T. Popa din Iași, la care puteți aplica.

La baza proiectului CHRONEX-RD se află un acord de colaborare, semnat în data de 21 decembrie a anului trecut, între universitățile de medicină din Iași, Chișinău și Odesa, fundamentat pe scopuri comune de promovare a educației și a cercetării.

Un nou proiect de cooperare moldo-germană

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" ar putea beneficia de un proiect de cooperare moldo-germană în domeniul sănătății, susținut de Agenția Germană pentru Cooperare și Dezvoltare (GIZ). În acest context, Universitatea a fost vizitată, în 13 februarie, de Klaus P. Schnellbach, senior manager GIZ. Oaspetele face parte dintr-o echipă de evaluatori, special formată, pentru stabilirea condițiilor și structurii noului proiect în domeniul respectiv.

Mihail Gavriluc, prorector pentru relații internaționale, a făcut o prezentare a Universității și a sistemului național de instruire în medicină. Potrivit prorectorului, domeniul prioritar în care ar fi binevenit un suport fi-

nanciar este Centrul de reabilitare, creat de Universitate acum 5 ani, cu susținerea Guvernului Republicii Moldova. La acest moment, centrul necesită a fi dotat cu echipament.

Rodica Gramma, director Departamentului Relații Externe și Integrare Europeană, a venit cu unele precizări vizavi de centrul menționat mai sus, informând că acesta urmează să devină un centru de excelență, singurul de acest fel în Republica Moldova, în care vor fi pregătiți specialiști din toată țara în domeniul reabilitării. În acest sens, experiențele și programele germane ar fi deosebit de utile.

Un alt domeniu important ce necesită investiții este și dezvoltarea procedurilor chirurgicale performante la Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală. Aceasta ar permite instruirea medicilor din regiuni privind chirurgia laparoscopică, fapt care va contribui și la diminuarea cererii pentru spitalizare.

Expertul german, Klaus P. Schnellbach, a menționat că GIZ nu este o instituție capabilă să implementeze investiții majore, dar vine cu suport tehnic – traininguri,

schimb de experiență, creare de parteneriate. Un subiect aparte îl reprezintă îmbunătățirea calității managementului. Astfel, expertul a menționat că ar fi utile cursuri în domeniul managementului calității, care ar putea fi integrate în programele Școlii de Management în Sănătate Publică.

Per ansamblu, noul proiect se va axa pe îmbunătățirea serviciilor medicale prestate în spitale atât la nivel regional, cât și național.

Soft-ul antiplagiat – cerință sau necesitate

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” este interesată de îmbunătățirea continuă a calității lucrărilor științifice și didactice prin achiziționarea unui soft de analiză, ce ar putea verifica originalitatea lucrărilor. Un program similar implementează, în prezent, Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara, România, iar rectorul instituției respective s-a aflat într-o vizită de lucru la USMF „Nicolae Testemițanu” și a împărtășit din experiența de utilizare a softului antiplagiat.

Marius Raica, rectorul UMF Timișoara, a informat că programul lor a fost achiziționat cu scopul de a proteja corpul profesoral-didactic al Universității, identificându-se plagiatele, care pot afecta imaginea instituției prin cărțile editate la Universitate, revistele, tezele de doctor și lucrările originale de cercetare. „Primele lucrări examinate de programul antiplagiat au arătat rezultate spectaculoase, fiind deconspirate teze cu 85 la sută, 67 la sută

din conținut – plagiat”, a menționat Marius Raica. Rezultatele expertizei nu sunt făcute publice, persoanele vizate sunt doar atenționate discret.

Softul antiplagiat are capacitatea de a analiza 7 milioane de caractere, având performanța de a verifica tot ce apare pe

Internet, cu rare excepții a revistelor publicate în limbile fără circulație internațională, având acces la toate bazele de date medico-farmaceutice on-line full text.

Rectorul a mai spus că ofertele antiplagiat, la ora actuală, sunt foarte multe și diverse, în funcție de domeniul de apli-

care. Partea română și-a oferit disponibilitatea de a ne susține și consulta în implementarea programului antiplagiat.

Gheorghe Rojnovanu, prorector pentru activitate științifică a USMF „Nicolae Testemițanu”, a menționat că Universitatea ar fi interesată de un astfel de program, inclusiv, pentru tezele de doctor.

Oleg Lozan, prorector pentru implementarea tehnologiilor informaționale și dezvoltare strategică a USMF, a spus că, în condițiile în care în întreaga lume apar milioane de publicații, fenomenul plagierii sau al autoplagierii va persista la nivel național și internațional. „Aceasta înseamnă că trebuie să realizăm acțiuni de contracarare a plagiatului pentru asigurarea calității proceselor științifice, didactice și manageriale universitare”, a precizat prorectorul.

Administrația USMF „Nicolae Testemițanu” este preocupată de îmbunătățirea continuă a calității lucrărilor științifice și didactice la nivel superior și un astfel de program ar fi oportun instituției noastre.

USMF „Nicolae Testemițanu” în topul universităților prezente on-line

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a reușit, în mai puțin de 6 luni, să se ridice cu 2000 de puncte, plasându-se pe locul 6630 în topul global al universităților prezente on-line (Ranking Web of Universities). Clasamentul a fost realizat în luna ianuarie de Cybermetrics Lab, un grup de cercetători de la Consiliul Național Spaniol de Cercetare din Madrid.

superior din țară, poziționându-se pe locul 3 - în luna ianuarie, comparativ cu locul 5 din iulie 2013. USMF „Nicolae Testemițanu” este surclasată deocamdată, de USM și UTM. USMF „Nicolae Testemițanu” a crescut la capitolul Deschidere cu 1095 puncte, ajungând pe poziția 3395, iar la Prezență cu 1909 puncte, urcând pe locul 5489. Primul indicator ia în calcul efortul global depus de instituție în vederea stabilirii

despre Prezență, aici un rol important îl joacă numărul total de pagini web găzduite de domeniul principal al universității (usmf.md), după cum este indexat de cel mai important motor de căutare (Google).

În ceea ce privește Impactul, Universitatea a înregistrat o ascensiune mai mică, urcând cu circa 200 de puncte față de poziția anterioară. Acest indicator ilustrează calitatea conținutului,

Cât despre vizibilitatea pe continent a instituției, USMF „Nicolae Testemițanu” a trecut de pe poziția 1603 pe 1782, fapt condiționat de creșterea concurenței la nivel european.

Creșterea semnificativă a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” are loc în baza noului concept de funcționare a portalului universitar www.usmf.md, lansat în luna iulie curent. USMF „Nicolae Testemițanu” este prima instituție de învățământ superior din țară, care implementează un concept inovator, care oferă subdiviziunilor universitare posibilitatea de a avea un site propriu pe domeniul usmf.md, pe care acestea îl pot administra de sine stătător.

Universitatea depune eforturi constante în această direcție, implementând cele mai noi tehnologii. Numai cu suportul întregii comunități universitare, pot fi atinse rezultate mai bune la capitolul prezență on-line.

Scopul clasamentului Ranking Web of Universities, care se realizează din 2004, este de a demonstra vizibilitatea instituțiilor academice și a celor de cercetare în rețeaua on-line și de a promova accesul deschis la publicațiile științifice. În stabilirea clasamentelor s-a ținut cont de conținutul și calitatea informației postate pe site, precum și de accesibilitatea în mediul virtual a instituției de învățământ, în acest fel, determinând prestigiul internațional al instituției.

Marea majoritate a utilizatorilor portalului informațional universitar www.usmf.md, mai exact 73%, apreciază noua versiune a acestuia ca fiind una informativă și utilă. Sondajul s-a desfășurat în perioada decembrie 2013 - martie 2014 și a fost organizat de Serviciul comunicare și relații publice.

Noul portal universitar
www.usmf.md - informativ și util

Astfel, din numărul total de 462 de participanți, la întrebarea *Este noul portal universitar www.usmf.md informativ și util?* - 335 de persoane (73%) au venit cu un răspuns pozitiv, iar 127 (27%) nu au fost de acord cu această afirmație.

Sondaj

Noul portal universitar www.usmf.md este informativ și util?

Da (73%, 335 voturi)

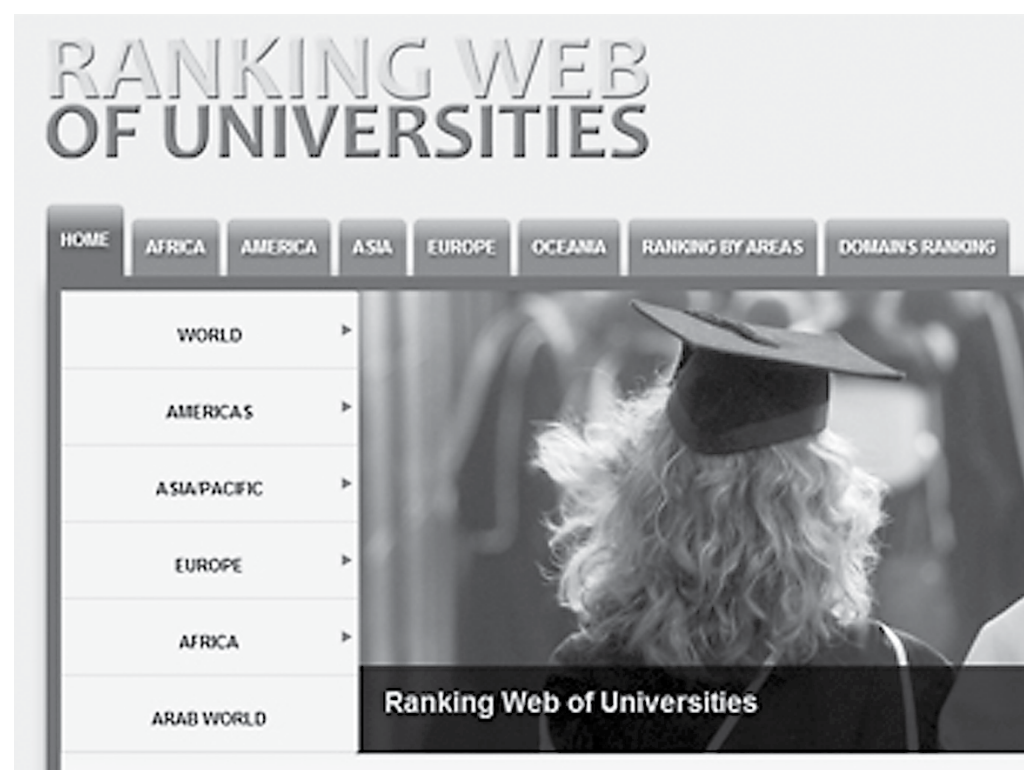
Nu (27%, 127 voturi)

Voturi: 462

Faptul că portalul se bucură de apreciere din partea majorității utilizatorilor arată că noul concept, implementat în iulie anul trecut, este nu doar inovativ, ci și capabil să ofere suportul informațional necesar.

Totuși, ponderea celor nemulțumiți arată că mai avem de lucrat, iar aceasta ține de responsabilitatea fiecărui dintre noi să ne aducem aportul la dezvoltarea portalului informațional universitar www.usmf.md.

Vom organiza cu regularitate astfel de sondaje, pentru că opinia dumneavoastră este importantă pentru noi. De aceea, vă îndemnăm să fiți cât mai activi!

În clasament sunt incluse peste 21 de mii de universități din întreaga lume, inclusiv 26 din Republica Moldova. Vizibilitatea portalului informațional www.usmf.md a crescut și în raport cu site-urile instituțiilor de învățământ

repozitoriilor de cercetare și evaluează numărul de fișiere (pdf, doc, docx, ppt) publicate pe site-uri specializate, potrivit motorului academic de căutare Google Scholar. Se iau în considerare cele mai recente publicații (2008-2012). Cât

care este evaluat prin calcularea numărului de link-uri în care este citată universitatea. Aceste link-uri reprezintă o dovadă a prestigiului instituțional, a performanței academice, precum și a valorii informației.

Înger păzitor – chirurgul-academician Vladimir Hotineanu

Astfel îl numesc pacienții din Clinica de chirurgie a Spitalului Clinic Republican. Când intră în halatul alb salonul se luminează, spune cu o voce scăzută o femeie, care suportase un transplant de ficat, efectuat de profesorul Hotineanu și echipa sa. Parcă vine un val de căldură, blândețea, sinceritatea și bunăvoința doctorului vindecă, se alătură o altă bolnavă.

Într-adevăr, numai un om, care înțelege și compătimește, poate avea atâta grijă și atenție față de sănătatea suferinzilor.

Dar să ne referim la operația chirurgicală, o premieră în republica noastră.

Un transplant de ficat i-a fost efectuat lui Ion Alboteanu, de 28 de ani, al cărui salvator este amicul său Adrian Chicov, de 27 ani. Ultimul i-a donat o parte din ficatul său, pentru ca să-l știe alături de cei scumpi și dragi. Deși, unii sfătuitori nu prea l-au îndemnat să facă acest pas riscant, donatorul totuși s-a decis. Inter-

venția a reușit și acum este fericit, chiar dacă, deocamdată, nu ar trebui să mănânce și să bea tot ce-și dorește. Îi este interzis și efortul fizic, în schimb știe că prietenul este pe calea însănătoșirii.

Alt caz. Nicolae Cimpoeș, de 28 de ani din Hâncești, și-a salvat mama Ecaterina Cimpoeș de 53 de ani, dându-i, la fel, o parte din ficatul său.

Fratele Andrei de 48 de ani, din Cimișlia, i-a donat o parte din ficat surorii Ana, de 52 de ani, cu ciroză în stare decompensată, stadiul final, care inhibă imunitatea. Din fericire, sora a supraviețuit.

Privești fețele bucuroase ale pacienților și ale medicilor și te gândești oare care dintre ei este mai fericit cel care a mers pe muchie de cuțit, doar un milimetru, o zecime de milimetru poate momentan curma viața omului, medicul, salvatorul sau cel salvat.

Traian Musteață – Stimate dle academician Vladimir Hotineanu, îngăduiți-mi să vă pun câteva întrebări:

Ce se întâmplă mai departe cu pacienții operați?

Vladimir Hotineanu – După operație sunt supravegheați în salonul de reanimare. Bolnavilor li se administrează preparate ce previn rețetul. Urmează tratamentul necesar. De regulă, în perioada postoperatorie toți se află într-o stare satisfăcătoare. O dată la 2 săptămâni vin la consultații. După respectarea unui regim alimentar strict, treptat revin la normalitate. Deja, peste 2 ani după transplant, acești pacienți se pot alimenta ca oricare altă persoană perfect sănătoasă. Totuși, în unele cazuri, tratamentul și regimul alimentar dietetic pot continua pe tot parcursul vieții.

T.M. – Care este costul unei asemenea intervenții și cine suportă aceste cheltuieli?

V.H. – Peste 1 milion de lei și plătește - Compania Națională de Asigurări în Medicină.

T.M. – Câte persoane sunt înscrise în lista de așteptare?

V.H. – 50.

Vreau să mai spun că a fost o mare satisfacție profesională, când la primele operații l-am avut alături pe acad. Irinel Popescu, președintele Academiei de Științe Medicale din România, directorul Centrului de Chirurgie Generală și Transplant la Institutul Fundeni, sub a cărei supraveghere au decurs aceste operații magice, fapt ce consolidează încrederea că medicina noastră autohtonă are susținere și viitor.

T.M. – Până a ajunge să faceți minuni în chirurgie, să deveniți un adevărat ocrotitor de vieți omenești, firește, ați acumulat vaste cunoștințe și experiență profesională?

V.H. – Desigur, fără multă carte, deprinderi practice, schimburi largi de opinii nu crești, nu-ți ridici nivelul de calificare. Am urmat stagii în România, Austria, Franța,

SUA. Experiența chirurgicală, cum spuneam, am preluat-o de la Institutul Fundeni.

T.M. – S-ar părea, chirurgul, care taie în carne vie, trebuie să fie dur, rece la durerile bolnavului. În persoana dumneavoastră, însă, sesizăm contrariul, am observat aceasta pe pielea proprie. M-ați operat pe mine și pe tatăl meu (intervenții nu chiar așa complicate) și aproape că nu am simțit dureri. Aveți o mână ușoară. Pe de altă parte, sunteți un iscusit psiholog, știți a-l încuraja pe cel de pe masa de operație.

V.H. – Răspunsul se conține în întrebarea adresată de dumneata, Traian Musteață. Profesionalismul e o noțiune complexă, care include multe aspecte, începând cu pregătirea pacientului, intervenția propriu-zisă și predispunerea lui.

T.M. – În acest context ar fi binevenit, domnule profesor, să evidențiați calitățile esențiale, pe care trebuie să le posede un chirurg.

V.H. – Să fie cinstit față de sine și pacient, profesionist, compătimitor față de durerea omului, perseverent, exigent și consecvent în a învăța tot ce e nou în profesie.

T.M. – Mi-a fost plăcut să aflu că printre cei 7-8 specialiști, care fac parte din echipa ce vă ajută sau asistă la operații, e și fiul Dumneavoastră, Adrian, doctor habilitat în medicină.

V.H. – Cum se spune, surcica nu sare departe de trunchi. Ca să știți, exigențele față de Adrian nu sunt mai blânde decât față de ceilalți discipoli. Din contra, ară poate mai adânc ca alții, dacă mi se permite metafora.

T.M. – Cunoscutul chirurg dl Pavel Bătcă, învățătorul Dumneavoastră, atenționa că orice operație poartă riscul infecției. Chirurgul implică și mulți factori cauzali, deci, și posibilitatea unor erori, care pot avea consecințe grave.

V.H. – Este imposibil să nu greșești. Progresul în chirurgie a însemnat încercări repetate, uneori și greșeli. În chirurgie trebuie efectuate și lucruri, care nu sunt chiar plăcute. Abraham Lincoln afirma: succesul nu depinde doar de cât de bine faci lucrurile, care-ți plac, ci cât de conștiincios le faci pe cele ce nu-ți plac. Aș zice despre chirurgii noștri că, destul de conștiincios, le fac și pe acestea.

T.M. – Ați putea vorbi despre viitorul, idealul chirurgiei, Domnule academician?

V.H. – Bineînțeles, țin să vă spun că am progresat mult. Vedeți, demult am trecut la chirurgia miniinvazivă. Se efectuează transplanturi de articulații, de rinichi, acum și de ficat. În curând vom trece și la transplantul de inimă. Nu rămâne în urmă nici știința medicală. Un lucru lipsește – susținerea adecvată din partea statului. Nu avem posibilități îndeajuns să procurăm utilaj, echipament performant, medicamente și, de ce nu, medicii nu au salarii pe potrivă.

T.M. – Se vede, că nici oamenii consacrați profesiei nu sunt ocoliți de denigrări. Am în vedere unele discuții contradictorii cu privire la Colegiul Medicilor din R.M...

V.H. – Altfel nu am fi noi. Succesul nu iartă...

T.M. – O ultimă întrebare – compliment. Chirurgul, șeful de catedră și clinică, academicianul, parlamentarul Vladimir Hotineanu le face pe toate cu brio, dar și mai reușește să savureze din nectarul frumosului, sublimului. Sunteți omniprezent la lansări de carte, la Ziua Limbii Române, în săli de expoziții, la alte diverse manifestări culturale. Cum le împăcați pe toate?

V.H. – Stilul de viață. Altfel m-aș simți în disconfort sufletec.

T.M. – Vă mulțumesc și Vă doresc o primăvară cât mai frumoasă.

**A dialogat
Traian MUSTEAȚĂ**

Perfecționarea abilităților de manevrare chirurgicală

Un grup de studenți (din anii III-VI) și rezidenți ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" au învățat, în perioada 26 februarie-1 martie curent, să aplice și să-și perfecționeze capacitățile de mână a instrumentarului chirurgical de bază. Instruirea a avut loc în cadrul proiectului „BASIC SURGICAL SKILLS”, inițiat de Catedra de anatomie topografică și chirurgie operatorie și Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină.

Proiectul a avut ca scop îmbunătățirea abilităților de manevrare chirurgicală ale medicinștilor, începând cu cele mai simple și finalizând, treptat, cu manopere complexe.

Participanții, sub îndrumarea instructorilor, au învățat cum să aplice instrumentarul chirurgical (încărcare lamă, manipulare foarfecă sau pensă), au efectuat noduri chirurgicale pe plăci speciale (simplu, chirurgical), au

realizat suturi pe picior de porc (simplă și continuă), intestinale și vasculare. Fiecare manoperă a fost efectuată repetat, până când participanții au însușit fiecare detaliu din proces.

Dat fiind faptul că, în chirurgie se practică munca în echipă, cei 20 de studenți și rezidenți au

lucrat în perechi, pe 10 mese de lucru. Ei au fost supravegheați de 10 moderatori din cadrul Universității, care i-au monitorizat și ghidat pe parcurs.

La finele programului, participanții au primit diplome de participare.

Omagii aduse septuagenarului Valeriu BURLACU

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" și Asociația Stomatologilor din Republica Moldova l-au omagiat, în 23 ianuarie, pe profesorul universitar Valeriu Burlacu, doctor în științe medicale. Membrii Senatului, academicienii, reprezentanții ai Asociației Stomatologilor, colegi de facultate și studenți s-au întrunit într-o ședință festivă pentru a-i adresa omagiului mesaje de felicitare. Declarat fondatorul Catedrei de perfecționare a medicilor stomatologi, Valeriu Burlacu a împlinit onorabila vârstă de 70 de ani.

Ion Ababii, rectorul USMF "Nicolae Testemițanu", a adresat, în numele colectivului profesoral-didactic al Universității, sincere felicitări, urări de bine și sănătate. "Profesorul Valeriu Burlacu are un palmares cu realizări remarcabile în domeniu și a dat dovadă de talent, tenacitate, voință și moralitate", a menționat rectorul. El este cel care a inițiat trei direcții noi în stomatologia modernă națională: terapia de refacere directă a țesuturilor dentare dure, endodonția clinică și albirea dinților. În cei peste 40 de ani dedicați

pedagogiei în domeniul medicinei, profesorul a demonstrat perseverență, interes pentru tot ce e nou, contribuind substanțial la modernizarea procesului didactic. A stabilit frumoase relații de colaborare între facultățile de stomatologie din Republica Moldova și România, a precizat rectorul Ion Ababii.

Mihai Ciocanu, viceministru al sănătății, a specificat că Valeriu Burlacu a elaborat programe de studii, programe practice de instruire a medicilor, a creat condiții pentru efectuarea stagiilor practice a medicilor stoma-

tologi. În numele Ministerului Sănătății, Mihai Ciocanu i-a conferit o diplomă de onoare, pentru activitate prodigioasă în domeniul ocrotirii sănătății.

Ion Lupan, decan, Facultatea de Stomatologie, președinte al Asociației Stomatologilor din Republica Moldova, a spus că Valeriu Burlacu face parte din promoția de aur a stomatologilor din țară și l-a declarat drept Ctitorul Asociației Medicilor din RM.

Comunitatea științifică, de asemenea, apreciază înalt rezultatele activității profesorului Valeriu Burlacu: monografiile sale, discipolii numeroși și relațiile internaționale pe care le deține. În acest context, Academia de Științe a Moldovei a conferit cea mai înaltă distincție științifică – medalia "Dimitrie Cantemir" – în semn de înaltă prețuire și succese remarcabile în activitatea di-

dactică, formarea cadrelor înalt calificate.

"Valeriu Burlacu reprezintă o școală științifică, ce s-a evidențiat prin seriozitate și profunzimea cercetărilor. Inovația a stat în capul mesei lucrărilor sale de cercetare, iar de aici vine și slava internațională", a declarat Aurelian Gulea, academician. Lucrările științifice ale lui Valeriu Burlacu au fost înalt apreciate la cele mai înalte forumuri științifice din Geneva, Taipei, Seul, iar Rega-

tul Belgiei i-a acordat distincția de Comandor, una dintre cele 4 distincții importante oferite savanților din întreaga lume, a precizat Aurelian Gulea.

Valeriu Burlacu a mulțumit tuturor celor prezenți la sărbătoarea sa pentru mesajele de felicitare, menționând că toți cei invitați sunt cei mai buni prieteni și cele mai apropiate ființe ale lui, cu susținerea cărora a reușit să cucerească culmi.

Aurel Dănilă la 80 de ani

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" l-a omagiat, la 25 februarie curent, pe profesorul Aurel Dănilă, doctor habilitat în medicină, renumit savant, iscusit pedagog, experimentat clinician și organizator al ocrotirii sănătății din Republica Moldova.

a relatat academicianul Gheorghe Ghidirim menționând despre prietenul său de suflet, că este un specialist de performanță, un doctor simpatizat și solicitat de pacienți, un om care-și iubește țara și nu a ezitat vreodată să participe la acțiunile de mișcare națională.

O perioadă de cca 35 de ani, profesorul Dănilă a dedicat-o Spitalului Clinic Municipal nr. 3 "Sfânta Treime", iar administrația spitalului, i-a acordat Diploma de onoare pentru activitate prodigioasă.

Pentru contribuția personală în dezvoltarea localității de baștină, Aurel Dănilă a primit titlul de cetățean de onoare al satului Crișcăuți. În numele consătenilor, primarul satului Valentin Prisăcaru a adus omagiului o pungă de țărână de la vatra părintească și o sticlă de apă de la izvorul "Crișcauți", sursă de apă minerală patentată prin contribuția lui Aurel Dănilă.

În cadrul ceremoniei festive a fost făcut bilanțul unei impunătoare vieți dedicată medicinei, oamenilor, țării. Profesorul Aurel Dănilă, vizibil emoționat,

Reprezentanți ai administrației Universității, colegi, poeți, artiști, jurnaliști, rude și consăteni au venit să împartă cu profesorul Dănilă bucuria omagierii venerabilei vârste de 80 de ani. Cu prilejul remarcabilului jubileu, Olga Cernetchi, prorector pentru asigurarea calității și integrării în învățământ a mulțumit profesorului pentru contribuția substanțială adusă în toate direcțiile de activitate ale Alma Mater, dorindu-i multă sănătate, energie, forțe nesecate, noroc și fericire, bucurii de la cei dragi.

Liliana Groppa, șef disciplină Reumatologie și nefrologie a menționat că, prin muncă, profesorul și-a făurit numele, și-a educat copiii, s-a dezvoltat pe plan profesional, devenind, astfel, un exemplu demn de urmat, pentru că la această vârstă este tot așa de activ, lucid, îndrăgostit de medicină, țară, literatură – așa cum era 40 de ani în urmă.

"Practicarea sportului, schiul și vânătoarea, îl fac pe Aurel Dănilă să aibă o formă fizică și spirituală de invidiat",

a mulțumit oaspeților pentru cuvinte frumoase, pentru solidaritate și și-a exprimat speranța ca discipolii săi să-i continue cercetările.

In memoriam Zlepca Vasile (1956 - 2014)

Cu profundă îndurerare, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova anunță că în ziua de 15 ianuarie 2014, conferențiarul universitar Zlepca Vasile, doctor în științe medicale, medic pneumoftiziolog, după o scurtă, dar dureroasă suferință, a plecat subit din viață.

Născut pe data de 8 februarie 1956, în municipiul Bălți, într-o familie de muncitori harnici, a absolvit cu mențiune școala municipală din or. Bălți. În anul 1972 își leagă destinul de Institutul de Stat de Medicină din Chișinău, fiind înmatriculat la Facultatea de Medicină Generală, pe care o absolveste cu succes în anul 1978. Cariera sa profesională debutează la Spitalul de Ftiziologie din Vorniceni, unde și-a început activitatea ca medic internist în otorinolaringologie. După finalizarea internaturii, din 1979 până în 1999, a activat, în calitate de colaborator științific, medic bronholog și otorinolaringolog, la Institutul de Ftiziopneumologie din or. Chișinău implementând în practică tehnica traheostomiei în afecțiunile respiratorii în stadiul terminal. În această perioadă de timp a realizat cercetări științifice în domeniul limfologiei curative. În 1992 și-a susținut teza de doctor în științe medicale la Institutul de Pulmonologie din or. Sankt Petersburg, la specialitatea pulmonologie, cercetând particularitățile clinice, funcționale și imagistice ale afecțiunilor cronice nespecifice aparatului respirator. După susținerea tezei de doctor în medicină, a activat la Cursul de Perfecționare Postuniversitară a Medicilor, al Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, în calitate de lector universitar, apoi conferențiar universitar și șef al cursului în perioada 2004 – 2009, ulterior ca șef studii - responsabil pentru perfecționarea medicilor și rezidenților. A lucrat asiduu asupra tezei de doctor habilitat cu scopul elaborării metodelor limfoterapiei indirecte cu tuberculostatice și aplicarea pneumotoraxului artificial, ca măsură de optimizare a rezultatului terapeutic în tuberculoza pulmonară. Pentru activitate prodigioasă

în elaborarea metodelor limfologice de tratament a proceselor infecțioase nespecifice și a tuberculozei, a fost premiat cu medalia de aur de Academia de Limfologie Clinică din Sankt-Petersburg în 2006. Activitatea de cercetare științifică s-a materializat în peste 130 de publicații științifice cu profil pneumoftiziologic și a fost coautor a 6 certificate de inovație, și a 5 manuale adresate studenților medici, medicilor specialiști și cadrelor medicale. Meritele sale incontestabile în activitatea clinică în domeniile pneumoftiziologie, pedagogie, cercetare științifică, sunt un patrimoniu recunoscut al medicinei contemporane. Pentru meritele realizate în domeniul tuberculozei a fost premiat cu medalia Academiei Guvernului Republicii Federale Germane Robert Koh, în anul 2009. A fost membru al Societății de Ftiziopneumologie din Republica Moldova, membru al Societății Europene de Respirologie, membru al Consiliului Științific al Facultății de Educație Continuă în Medicină și Farmacie la USMF «Nicolae Testemițanu».

Vasile Zlepca a fost și un familist perfect, soț devotat, crescând și educând 2 copii și 4 nepoți, copiii devenind medici, cadre universitare la IP USMF „Nicolae Testemițanu”, succesori ai tradițiilor familiale.

Prin dispariția sa, comunitatea medicală din Republica Moldova a pierdut un bun coleg, medic cu suflet mare, un excelent dascăl, un om deosebit, iar învățământul superior medical - un pedagog valoros și cercetător științific deosebit. Activitatea sa științifico-didactică va rămâne un reper valoros în știință, iar amintirea lui va rămâne vie în memoria celor care l-au cunoscut.

Dumnezeu să-l odihnească în pace.

Aurelia Ustian
Dr. în medicină,
conferențiar universitar
Lesnic Evelina
Asistent universitar

Gheorghe ȚÎBÎRNĂ: "Eu mă socot un om împlinit"

EMINENTUL SAVANT ȘI CHIRURG ONCOLOG Gheorghe Țîbîrnă, doctor habilitat în medicină, profesor universitar, academician al AȘM, constituie un vlăstar viguros al renumitei dinastii de medici, cea „țîbîraneană”.

Cât de frumos, simplu și genial a scris despre Gheorghe Țîbîrnă scriitorul Nicolae Dabija într-un articol din „Literatura și Arta” dedicat marelui oncolog: „Dacă unii medici fac transplanturi de organe,

Gheorghe Țîbîrnă transplantează aripi. El coase aripi oamenilor, învățându-i după aceea să zboare. Adică să trăiască. Să trăiască altfel. Să trăiască deplin”. Anume astfel îl văd pacienții – Omul care le readuce viața, speranța în ziua de mâine.

Zilele și nopțile chirurgului Țîbîrnă sunt trăite în sălile de operație. Dar, în afară de munca istovitoare, preocupările acestui bărbat al neamului sunt extrem de vaste – zilnic de la Institutul Oncologic

drumul îi trece pe la Academia de Științe, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, la numeroase ședințe, consilii științifice, consultații etc. Și iarăși totul de la început.

Totuși, în orarul supraîncărcat al Domniei Sale, septuagenarul a găsit timp pentru ziarul „Medicus” (pe care îl citește cu regularitate) ca să ne ofere un scurt interviu.

DATA ȘI LOCUL NAȘTERII:

16 februarie 1944,
or. Sângerei

STUDII:

- Facultatea de Medicină a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău
- Secundariatul clinic la catedra Chirurgie stomatologică a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău
- Doctorantură și Postdoctorantură la Centrul Științific Oncologic „N.N.Blohin” al AȘM din Rusia, Moscova

PUBLICAȚII ȘTIINȚIFICE:

360 publicații (48 în reviste străine), 12 monografii, 8 recomandări metodice, 11 brevete de invenție

FUNCȚII DEȚINUTE:

- Șef Departament Chirurgie Oncologică a Tumorilor Capului și Gâtului
- Vicedirector pe problemele științei, Institutul Oncologic din Moldova
- Redactor-șef al revistei „Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe medicale”

TITLURI ONORIFICE:

- Membru al Consiliului Național pentru Atestare și Acreditare
- Președinte al Academiei de Științe Medicale din RM (organizație nonguvernamentală)
- Membru al Comitetului Ligii Medicilor din Republica Moldova
- Membru al „The European Association on Cancer Research”
- Membru al „L'Union Medicale Balkanique”
- Membru al „American Head and Neck Society”

PREMII ȘI MEDALII:

- Titlul onorific „Om Emerit”
- Ordinul „Gloria Muncii”
- Medalia „Nicolae Testemițanu”
- Premiul de Stat pentru aportul în medicina practică împreună cu alți patru medici din Institutul Oncologic din Moldova
- Ordinul Republicii
- Medalia „Dimitrie Cantemir”

- Domnule academician, suntem curioși să aflăm care sunt bucuriile și grijele cotidiene ale unui academician, profesor, medic. Cum Vă începeți ziua de lucru și ce orar aveți?

- Ziua de lucru, de obicei, începe la orele 6 dimineața, toate gândurile și grijele fiind îndreptate spre pacienții care astăzi urmează să fie operați. Încă o dată trec prin minte toate etapele operației, pentru că de fiecare dată, deși maladiile pot fi identice, bolnavii sunt diferiți, fiecare cu particularitățile sale.

Cât privește orarul de lucru, mi-ar lua mult timp să enumer tot ce încap într-o zi: consultații, operații, prelegeri, ședințe, lucru cu doctoranzii, pregătire articole pentru diferite ediții, alte publicații etc.

- Prin ce se deosebește dragostea față de profesie de carierism?

- Cuvântul carierism nu prea sună bine în medicină. A fi un medic bun, pe care îl solicită bolnavii, nu înseamnă că ai făcut carieră și nici nu prea ai timp s-o faci. Carieră fac managerii, directorii de spitale, miniștrii. Niciodată n-am tins să mă promovez în acest sens. Eu n-aș putea trăi fără lucrul meu de bază – chirurgie.

- Care sunt erorile de care ați avut frică să nu le comiteți ca profesionist?

- Se știe, că nu este om să nu greșească. Mi-a fost frică la început și uneori mi-i frică și acum, cel mai mult – să nu pierd bolnavul. Dar, ca să ai cât mai puține erori în medicină trebuie să înveți toată viața, această povară ne-a lăsat-o și marele Hippocrates.

- Dar ca om?

- Ca om poate am săvârșit greșeli în viață, căci erorile le asociez doar cu profesia.

- Amintirile din copilărie, pe semne, că le aveți de diferite culori? Care sunt cele mai vii?

- Desigur, amintirile din copilărie le văd acum în cele mai vesele nuanțe, deși la vremea aceea aveam și necazuri copilărești. Cele mai frumoase amintiri țin de sărbătorile de Paști, Crăciun. Noi, copiii de la țară, eram puși și la treabă. Cea mai ușoară și plăcută era munca la păscut oile sau vaca, pentru că pe atunci ne adunam mai mulți „păștori” și ne jucam „de-a țurca”, „de-a oina”, până când intrau animalele în câmpul de lucernă și atunci era vai și amar. Copilăria a însemnat și școala,

unde îmi plăcea foarte mult, fiind un copil isteț și curios.

- Spuneți-ne, dacă visele din anii tinereții s-au transformat în realitate sută la sută sau au fost modificate de unele circumstanțe (morale, materiale etc.)?

- Eu mă socot un om împlinit. Din copilărie îl aveam în față ca exemplu pe fratele mai mare, Constantin Țîbîrnă, mare chirurg al poporului nostru. Practic, acesta a fost și visul meu, să ajung ca dânsul. Și mi-a reușit. Înseamnă că visul mi s-a împlinit.

- Vă puteți imagina mânuind altă specialitate decât chirurgie? Căci este o breaslă foarte dură, necruțătoare, chiar epuizabilă...

- La această întrebare pot răspunde doar un singur lucru: nu-mi imaginez ce altă specialitate mi-ar plăcea în afară de chirurgie, chiar dacă ea îți cere multă putere și sănătate.

- În oncologie, deciziile ce țin de diagnostic sunt luate unilateral sau colectiv?

- La momentul actual un diagnostic în medicină implică mai multe persoane, o echipă întreagă de specialiști. Dar rolul cel mai important, până la urmă, îi aparține medicului oncolog, care în baza experienței bogate, a cunoștințelor vaste și, nu în ultimul rând, în baza intuiției decide soarta bolnavului.

- Ce perspective vedeți în lupta omenirii cu această moliță necruțătoare?

- Cancerul este, desigur, o maladie grea, dar la ziua de azi mai multe forme de cancer pot fi vindecate, dacă se depistează în stadiile inițiale. Eu văd perspectiva zilei de mâine în oncologie în diagnosticul precoce. Dacă am avea posibilitate să efectuăm examene profilactice ale populației sau măcar ale persoanelor din grupurile de risc, cred că am da oamenilor mai multe șanse la viață.

O altă cale de prevenire a acestei boli eu o sesizez în schimbarea atitudinii oamenilor față de sănătatea proprie. În marea majoritate, unii înșiși fac tot posibilul ca să se îmbolnăvească: fumează, consumă alcool în cantități excesive, nu practică sportul sau măcar nu merg pe jos, mai mult cu automobilele, se alimentează incorect, nu știu a se relaxa. Se pune accent mai mult pe valori e materiale. Oamenii se zbuciumă, iar în rezultat crește nivelul de stres. Trebuie să învățăm să ne bucu-

răm de ce avem, dar nu să ne frustrăm de ceea ce nu avem.

- Domnule profesor, cât de grea este povara greșelilor comise de un medic? Din ce cauză ele pot apărea: din incompetență, din grabă, din imposibilitate...

- Această responsabilitate nu se compară cu nimic în lume. Vine omul bolnav și îi încredințează doctorului viața și speranțele sale. Da. Recunosc că pot fi comise și greșeli, cele mai strașnice fiind cele prin incompetență. Povara acestui păcat o poartă acei care au învățat prost sau acei cu inima împietrită, acei cărora nu le pasă. Și aici vreau să fac o remarcă. Nu sunt de acord cu condițiile de admitere la facultate în baza mediei de bacalaureat. Ce contează balul de 9,5 sau 9,8, dacă persoana respectivă nu are calitățile necesare unui medic? La examenele de admitere ar trebui să aibă loc o comunicare pe viu, ar fi de dorit și un test la psiholog, să nu avem mai apoi medici indiferenți, reci în relații sau poate chiar psihopați.

- Care este, după Dumneavoastră, cel mai important domeniu în medicină? Există o specialitate mai prioritară decât celelalte?

- Nu pot spune dacă un domeniu al medicinei este mai prioritar, nu există criterii, care ar determina acest primat. Omul suferă și atunci când îl doare urechea sau gâtul, sau inima, sau un deget. Toate domeniile sunt importante, doar medicii aleg unul dintre domeniile în care ar vrea să aducă folos oamenilor.

- Știm că sunteți un familist exemplar. Care este secretul unui cămin traic și viață conjugală fericită?

- În ce privește viața de familie aș spune că nu este nici un

secret al unei vieți conjugale de succes și de lungă durată. Am citit undeva că fiecare om este un înger cu o singură aripă și el se va putea înălța numai atunci, când își va găsi cea de-a doua aripă a sa. Eu socot că mi-am găsit aripa mea în persoana soției mele Raisa, de asemenea medic de specialitate. Este important că toată viața noi am mers și ne-am uitat amândoi într-o direcție.

- Copiilor Dumneavoastră le-ați dăruit fiecare câte o părticică din suflet, multă dragoste, atașament. Dacă ați fi în stare să le dați mai mult, ce ar fi aceasta?

- Am crescut trei copii, de la care avem cinci nepoți. Sigur că mi-s dragi toți, dar la acest capitol am mari restanțe. Specialitatea mea, chirurgia și știința, mi-a cerut mult timp și pentru că continui să lucrez, simt că le-am consacrat puțin timp. Aș vrea să le pot oferi mai mult.

- Oboseala, parcă n-are nimic cu firea Dumneavoastră plină de vervă, optimism, dăruire de sine cu nemiluita lucruri, pacienților, științei. Dar, totuși, cum Vă relaxați, în ce mod vă restabiliți forțele?

- Desigur, că obosesc și eu ca toată lumea. Așa s-a întâmplat, că eu nu am un „hobby”, cum se spune, nu pictez, nu merg la pescuit sau la vânătoare. Mă relaxez în mijlocul naturii, mai ales lucrând în vie – la curățat, la legat și, desigur, la cules. O altă ocupație de suflet este lectura. Îmi găsesc liniștea vizitând diferite mănăstiri și monumente istorice.

- Vă mulțumim. Înainte de a Vă propune să răspundeți la întrebările unui blitz-interviu, vrem să Vă felicităm cu ocazia zilei de naștere, dorindu-Vă sănătate, noi realizări, succese în munca Dumneavoastră.

BLITZ-INTERVIU cu Gheorghe ȚÎBÎRNĂ

1. Ce loc din lume v-ar plăcea să-l vizitați cel mai mult?

Italia – Roma și Florența.

2. Vinul sau coniacul?

Vinul de calitate.

3. Culoarea preferată a cămășii?

Albă.

4. Anotimpul îndrăgit.

Primăvara.

5. Preferințele Dvs. culinare.

Răciturile din carne de pasăre, plăcintele.

6. Televizor, carte sau întâlnire cu prietenii?

Cartea și întâlnirile cu prietenii.

7. Sala de forță sau lucrul în grădină?

Lucrul în grădină.

8. Odihnă activă sau pasivă?

Odihna activă este mai revigorantă.

9. Vă cereți iertare dacă ați greșit?

Mai greu, dar până la urmă recunosc că am greșit.

10. Câți copaci ați sădit în viață?

Cred că aș face o pădure.

Interviu realizat de Galina ȚURCAN

Mediciniștii cu Burse de Merit

Cinci studenți de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" au primit Burse de Merit, în valoare de câte 12000 de lei fiecare. Aceștia sunt mediciniștii Nicorici Cristina, Juncu Victor, Vudu Victoria, Uncu Andrei și Lîsîi Corneliu, care se numără printre cei 50 de finaliști de la 11 universități din țară.

În acest an, festivitatea de decernare a Burselor de Merit, devenită deja o tradiție, a avut loc în 12 februarie curent. La eveniment au participat premierul Iurie Leancă, ministrul educației Maia Sandu, rectori, prorectori, decani, profesori, părinții și prietenii celor mai buni studenți din țară.

Învingătorii au fost selectați de o Comisie independentă de experți, care a evaluat dosarele și i-a supus unui test de cultură generală. Pe lângă burse și diplome, studenții au primit și câte un set de cărți oferite de Asociația Istoricilor din Moldova.

Concursul Burse de Merit-2013 a fost organizat de Centrul de Informații Universitare în colaborare cu parteneri din sectorul privat cu scopul de reafirmare a prestigiului studiilor superioare de calitate în Republica Moldova și stimularea celor mai

buni studenți spre excelență academică. La această ediție a concursului au participat 324 de studenți de la 20 de instituții de învățământ superior din Moldova, dintre care 26 de la USMF "Nicolae Testemițanu". Pe parcursul celor 18 ediții anuale ale programului, peste 4300 de studenți au aplicat la concurs, dintre care 1180 de finaliști au beneficiat de Burse de Merit.

În numele comunității universitare, aducem sincere felicitări și cuvinte de apreciere studenților noștri, urându-le mari succese și multe performanțe în continuare. Totodată, încurajăm mediciniștii să fie mai activi și să participe cu mai multă încredere la toate apelurile de burse și stagii ce li se oferă.

Locul I la concursul "Накорми голодного студента"

Studenții Universității de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" au luat locul I la concursul distractiv – "Накорми голодного студента", organizat de publicația "Комсомольская правда" în Moldova. Corina Șcerbatiuc, studentă în anul IV, Andrei Draganel și Sorin Verdeș, studenți în anul V, Facultatea de Medicină nr. 1, sunt membrii echipei, care au dus faima Universității.

Studenții noștri au concurat cu alte 2 echipe de la Universitatea Teh-

nică, prodecan, Facultatea de Medicină nr. 1.

Premiile oferite concurenților nu s-au deosebit substanțial în funcție de locul ocupat. În general, s-au oferit cărți și diplome de participare. Potrivit organizatorilor, acest concurs nu vine să stimuleze financiar participanții, ci să consolideze relația între mass-media și instituțiile de învățământ superior. "În ultimul timp, presa neglijează activitatea universităților din țară și se focusează mai mult pe evenimente de senzație,

nică a Moldovei (UTM) și Institutul de Relații Internaționale din Moldova (IRIM). Echipa USMF "Nicolae Testemițanu" s-a prezentat cel mai bine la toate probele de concurs. Au mâncat șase crenvurști în timp record; au reușit să ghicească cinci feluri de produse, fiind cu ochii legați, doar mirosindu-le; dar cel mai mult au impresionat juriul cu cunoștințele vaste despre instituția în care își fac studiile. Competențele și modul de afirmare al concurenților au fost apreciate de un juriu, alcătuit din reprezentanții universităților participante, partenerul concursului și un angajat al publicației "КП". Membru al juriului din partea USMF "Nicolae Testemițanu" a fost Sergiu Suman, conferențiar universitar, dr. în medi-

eventual dacă au loc în cadrul acestora. Concursul "Накорми голодного студента" a fost organizat, nemijlocit, pentru susținerea studenților creativi, cu bună dispoziție și cu marea dorință de se face remarcăți", a spus Mariana Malic, membru al echipei de organizare a concursului.

Corina Șcerbatiuc, lider de echipă USMF "Nicolae Testemițanu", a apreciat înalt organizarea concursului respectiv, menționând că a fost o competiție acerbă, cu echipe destul de puternice.

Organizatorii au asigurat că vor continua desfășurarea unor astfel de activități de promovare a imaginii universităților prin intermediul evenimentelor distractive.

În data de 1 martie curent, studenții Universității de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" au participat activ la acțiunea de donare a sângelui "O primăvară de vis, plină de dăruire de viață!". Campania a fost organizată de Centrul Național de Transfuzie a Sângelui, Ministerul Sănătății și Uniunea Națională a Studenților și Tineretului din Republica Moldova, cu scopul de a încuraja populația să doneze sânge, contribuind astfel la "dăruirea de viață".

Acțiunea a adunat peste 150 de voluntari, iar studenții USMF "Nicolae Testemițanu" s-au numărat printre cei care au reușit să doneze sânge. Radu Mereniuc și Doina Maft-

Donează sânge - dăruiește viață!

uță, studenți în anul II, Facultatea de Medicină nr. 1, au fost printre primii altruiști care au participat la această campanie.

"Este foarte bine să donăm sânge, atât pentru sănătatea noastră, cât și pentru aceea că facem un bine altora. Decât să stăm prin cluburi și să servim băuturi alcoolice, mai bine salvăm o viață și avem conștiința împăcată că facem un bine", a relatat Doina Mafteuță, care este la a doua experiență de acest fel.

Svetlana Cebotari, director al Centrului Național de Transfuzie a Sângelui, a menționat că această campanie se axează pe două obiective, primul ar fi acumularea de sânge pentru cei care au nevoie de transfuzie, iar cel de-al doilea presupune solidarizarea persoanelor, care doresc să salveze o viață. Directorul a mai spus că USMF "Nicolae Testemițanu" este un exemplu pentru celelalte universități pentru că este deschisă și participă la fiecare acțiune de acest gen.

Radu Mereniuc, fiind un donator mai "experimentat", a spus că participă la aceste acțiuni pentru că vrea să facă o faptă frumoasă pentru pacienții din spitale care au nevoie de ajutor. Tânărul a încurajat colegii să participe la astfel de acțiuni: "Faceți un gest nobil, donați sânge celor mai triști ca noi, care au nevoie".

Donarea de sânge este benefică și pentru donator, care, în acest fel, își ajută organismul să-și îmbroscăteze sângele, să-și crească imunitatea și rezistența la traumatisme. De asemenea, donarea de sânge scade cu 30% riscul de paralizie și de accident vascular.

Profesorii medici și-au confirmat valoarea sportivă

Pe durata a patru zile, în complexul sportiv al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” (str. 31 august 1989), sub egida Federației Sportului Universitar și a Sindicatelor Educației din Republica Moldova, s-au desfășurat competițiile la volei masculin contând pentru campionatul național al cadrelor didactice din instituțiile de învățământ superior. Cele opt competiționale au fost divizate în două subgrupe:

A
Universitatea Agrară de Stat din Moldova (UASM)
Universitatea de Stat din Tiraspol (UST)
(cu sediul la Chișinău)
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” (USP)
Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport (USEFS)

De regulă, turneele acestui elegant gen de sport polarizează atenția suport-erilor.

N-a fost excepție nici de data aceasta. Din start afirmăm că cel mai reușit parcurs competițional l-a avut echipa USMF „Nicolae Testemițanu”, care nu a cedat nici un set în toate meciurile jucate, pe care le-a câștigat cu scorul 2-0. Dar înainte de a veni cu alte detalii, prezentăm rezultatele tuturor partidelor disputate:

17 februarie
UASM – USP 2-0
USM – UTM 2-0
UST – USEFS 2-0
USMF – AMAI 2-0

18 februarie
UPS – USEFS 0-2
AMAI – UTM 2-1
UASM – UST 1-2
USMF – USM 2-0

de la UPS cu 2-0. Pentru locul 5, AMAI a învins USEFS cu 2-0. USM a surclasat-o pe UASM cu 2-1, situându-se pe locul 3. Partida centrală, care a desemnat campioana, a fost susținută de formațiile USMF și UST, ambele învingătoare în subgrupe, care s-au prezentat în finală având numai victorii la activ.

Debutul primului set a fost echilibrat (1-1, 3-2, 4-4, 8-6), ca în continuare medicii să preia inițiativa și să conducă detașat ostilitățile. Combinațiile reușite fructificate de Dorin Tănase, voleibalistul emblematic al formației medicilor, Corneliu Munteanu și Oleg Solomon au făcut ca scorul să crească și să încheie primul act cu 25-16. Superioritatea evidentă le-a turnat puteri, iar partenerilor de întrecere neîncredere.

Imediat după încheierea partidei decisive, le-am adresat una și aceeași întrebare voleibaliștilor de la medicină, cea mai bună echipă a turneului – Dorin Tănase și Oleg Solomon – ce înseamnă voleiul pentru ei? și au răspuns: „Voleiul este genul de sport preferat, care ademeneste prin inteligență și rafinement, este viața noastră. Fără antrenamente, competiții sau asemenea turnee cotidianul ar fi mai monoton, incolor”.

Pledăm ca voleiul să aibă o răspândire largă, atât în rândurile tineretului, cât și în mijlocul oamenilor de vârstă mai înaintată, fiind o sursă inepuizabilă de energie. Să nu uităm, cei care practică jocul la fileu, au o țință de atlet, lucrează mai cu spor și bună dispoziție.

Evoluția echipelor USMF „Nicolae Testemițanu” la celelalte probe, incluse în programul campionatului, a fost mai modestă. Aproape de titlu au fost baschetbaliștii, întrecuți numai de colegii lor de la Universitatea de Stat din Mol-

Doar liderul formației UST Sergiu Marinescu, un sportiv de talie națională cu o experiență bogată, în unele faze reușea să-i pună în dificultate pe adversari, prin lovituri puternice în ofensivă și blocaj. În rest, profesorii de la medicină au dominat jocul la toate capitolele, câștigând fără probleme următoarele 2 seturi.

Potrivit regulamentului meciul pentru titlu se joacă în 5 seturi, echipei USMF i-au fost îndeajuns 3 câștiguri consecutive pentru a repurta victoria cu 3-0 și a devenit din nou **campioană a cadrelor didactice din instituțiile de învățământ superior.**

Succesul l-au asigurat: **Dorin Tănase, Corneliu Munteanu, Oleg Solomon, Ghenadie Bezu, Vitalie Le-scov, Vladimir Iacob, Eduard Pleșca, Vladislav Badan.**

Pe locul doi s-au clasat voleibaliștii de la Universitatea de Stat din Tiraspol, iar cea de a treia treaptă a podiumului a revenit echipei Universității de Stat din Moldova, care, în două seturi, a întrecut formația Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne. S-au evidențiat prin prestație în aceste grupări Sergiu Petică, căpitanul lotului universitar și Sergiu Marinescu de la UST. Un volei de nivelul echipelor ce evoluează în Liga Națională a demonstrat Oleg Pereu de la USEFS.

dova. Astfel, profesorii medici s-au situat pe locul II. Din componența echipei fac parte: **Cornel Ciurea, antrenor-jucător, Olessea Frunze, Vladislav Badan, Marian Stan, Vadim Gavrilă, Sergiu Ciupac, Andrei Chiriac, Vladimir Diaconu, Andrei Romancenco, Alexei Bojonca.**

Pe **locul III premiant** s-a clasat formația de **joc de dame**, alcătuită din sportivii Ion Șanțevoi, Alexei Sofroni, Vasile Oineagră, Nadejda Turcan.

Pe **cea de-a IV-a treaptă** a clasamentului s-a situat echipa de șah, formată din Eudochia Cibotari, multiplă campioană și premiantă republicană, Profirii Cazac, Constantin Cheptanaru, Alexei Sofroni.

La **tenisul de masă**, reprezentativei USMF i-a revenit, la fel, locul IV. Și-au dat concursul **Vasile Oineagră, Alexei Bojonca, Vladimir Diaconu, Marian Stan, Cristina Vataman, Angela Ermurachi.**

Echipa de badminton a USMF s-a clasat pe **locul V**, avându-i în componență pe **Alexei Bojonca, Andrei Țibîrnă, Anatol Scorpan, Marian Stan, Olessea Frunze, Svetlana Miron.**

Cei mai activi în competiții au fost Marian Stan și Alexei Bojonca. Este de remarcat nivelul și stabilitatea evoluției Eudochiei Cibotari, a lui Alexei Sofroni și a lui Vladislav Badan.

Cordiale felicitări !!!

B
Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” (USMF)
Universitatea de Stat din Moldova (USM)
Universitatea Tehnică din Moldova (UTM)
Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne (AMAI)

19 februarie
UST – USP 2-0
USM – AMAI 2-0
USEFS – UASM 0-2
UTM – USMF 0-2

În ultima zi s-au disputat meciurile decisive. Pentru locul 7, UTM a câștigat

Calde și dulci felicitări pentru cele mai gingașe ființe din lume

Primăvara are un atribut scris cu literă mare în calendarul nostru de suflet – **ZIUA FEMEII**.

Noi, bărbații, suntem mândri că avem plăcutul prilej să Vă felicităm pe voi, ființe dragi, care mereu ne sunteți alături și la bine și la rău, care ne cuceriți prin frumusețea divină, finețe și blândețe.

Aveți tot temeiul să fiți mândre, la rândul vostru, prin misiunea dată de Cel de Sus de a fi continuatoarele ale vieții. Știți să aprindeți flacăra iubirii și să ocrotiți focul din vatră. Numai voi, scumpele, adorabilele noastre femei, sunteți înzestrate cu darul și harul de a zămisi și a crește generații după generații. Vă admirăm minunatele virtuți și calități umane, puterea creatoare dovedită oricând și oriunde.

Se vede – Dumnezeu a iubit tare Femeia, că a creat-o atât de frumoasă.

În această zi de sărbătoare, ca și în toate zilele anului, vă dorim, scumpele noastre femei, să fiți la fel de sănătoase, cu chipul și sufletul curat, precum sunteți. Multe bucurii de la cei dragi și apropiați.

Să vă păstrați comoara și zestrea încântătoare, ce ne cucerește întotdeauna feminitatea și gingășia.

Și, totuși, oricât am încerca să descifrăm esența fenomenului Femeie, în ultimă instanță rămâne o enigmă, o cetate greu de cucerit.

**Mesageri din partea tuturor bărbaților –
profesorii Grigore Friptuleac, Valentin Topalo, Grigore Bivol,
conferențiarul Oleg Solomon, Vasile Dumitraș.**

De ziua ta (8 Martie)

Mă-nchin în fața ta, femeie...
Tu ești o vie, frumoasă epopee,
Duiosă, sfântă ca o zee.
Ești regina frumuseții,
Izvorul nesecat al vieții,
Podoabă ce lumea încununi,
Minune-ntre minuni.
La ivirea ta
Saltă, râde inima
A ta dulce privire
Revarsă-n suflet fiori de iubire.
Tu legeni pruncii omenirii,
Aprinzi scânteile iubirii
Încât tot omul visător
Se topește de-al tău dor.
Încântătoare ca o crăiasă din povești,
Muza genilor omenirii ești.
Lui Michelangelo, Leonardo da Vinci, Rafael
Le-ai dat viață, har și zel.
Lui Eminescu, Luceafărul poeziei românești
Cu care tu te mândrești
Viață și talent i-ai dat
Și-n toate l-ai inspirat.
Acel rege al poeziei, marele Alecsandri,
Care cântă natura și pe vesela Dridri
De tine a fost inspirat,
Tu imensul talent i-ai dat.
Matcovschi și Vieru, poeți cu literă mare
Care chemau poporul la descătușare,
Prin tine mari au devenit,
Tu i-ai crescut și i-ai însuflețit.

La sânul tău s-a alăptat
Și plebeu, și împărat.
Ai atâta noblețe și amor sublim de țară,
C-ai trimis la oști să moară
Pe fiul tău drag și iubit
Pe Ștefan cel Mare, viteaz și vestit.
I-ai dat curaj și binecuvântare,
Să-nfrângă hoardele barbare.
Fără tine, ca fără soare
N-ar exista nicio suflare.
Împreună cu tine
La rău și la bine.
Bărbatul înfruntă tot ce-i greu
Să merite surâsul tău.
Scumpă ca tine nimica-n lume nu e
Tu meriți de aur statuie.
De-ar fi în puțința mea
Rai dumnezeiesc ți-aș da,
Aș culege din cer stele
Ți-aș face diadem din ele,
Și de ziua ta
Ți l-aș înmăna.
M-aș face vizitiu la Carul Mare
Te-aș plimba cu el prin zare,
Prin zarea albastră însorită
Să fii pururea tânără, frumoasă, fericită,
Să fii mereu seducătoare
De minți răpitoare,
De inimi cuceritoare!

10.02.2014

V. Bejenaru

"Reach-4 – Moldova" - asistență în combaterea tuberculozei

Centrul de Cercetare din Borstel al Universității din Lübeck, Germania, unul dintre centrele de referință supranaționale ale Organizației Mondiale a Sănătății, acordă asistență în consolidarea capacităților Laboratorului Național de tuberculoză din Chișinău și catedrelor de profil ale Universității de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu".

Acțiunea are loc în cadrul Proiectului de cooperare "Reach-4 – Moldova", inițiat de Centrul de Cercetare din Borstel și reprezentat de profesorul

de abilități și cunoștințe, consolidarea capacităților și colaborărilor de cercetare pentru crearea unui parteneriat durabil.

USMF "Nicolae Testemițanu" și Universitatea din Lübeck, Germania, colaborează din anul 2011, perioadă în care au fost inițiate diverse proiecte de cooperare. Ultimul, REACH-4 – Moldova, este prevăzut pentru următorii 4 ani și se axează pe domeniile: cercetare, educație și dezvoltare a capacităților în asistența medicală din Republica Moldova.

Christoph Lange, directorul Clinicii boli infecțioase din cadrul acestui centru. Proiectul este finanțat de Serviciul German de Schimb Academic (DAAD – PAGEL) și are drept scop facilitarea cooperării multilaterale între instituțiile academice menționate privind dezvoltarea curriculumului universitar, mobilitatea studenților, transferul

Centrul de Cercetare din Borstel al Universității din Lübeck este una dintre cele mai importante instituții din Europa în domeniul cercetării, asistenței în tuberculoză și infecții respiratorii și este specializat în acordarea suportului necesar în procesul de combatere a tuberculozei, în special, celei multidrog rezistentă.

Începând cu acest an, locurile de cazare în căminele studențești vor fi distribuite electronic. Studenții vor trebui să aplice în acest sens o cere on-line pe site-ul Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină. Acest lucru a devenit posibil odată cu realizarea Modulului Social al Sistemului Informațional de Management Universitar (SIMU), al cărui obiectiv este informatizarea activităților sociale și a campusului studențesc, în conformitate cu Strategia de informatizare a Universității de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" în perioada 2012-2015.

Distribuirea on-line a locurilor de cazare în căminele studențești

Potrivit lui Oleg Lozan, prorector pentru implementarea tehnologiilor informaționale și dezvoltare strategică, Modulul Social este un instrument important de management, deoarece permite setarea parametrilor pentru fiecare cămin (cum ar fi: administrator, inventar, puncte de penalitate ș.a.), monitorizarea și generarea de rapoarte. "Putem spune că, produsul, pe care îl avem astăzi, este unul destul de complex, atât prin funcționalitățile pe care le oferă, cât și pentru că vine să satisfacă o necesitate stringentă - cea de a asigura transparența. Lucrările la acest Modul au început din vara anului trecut, fapt ce-mi permite să afirm că a fost realizat în timp record" a adăugat prorectorul.

Emil Ceban, prorector pentru educație și probleme sociale a menționat că Modulul Social permite studenților să aplice on-line pentru cazare în cămin și să primească o confirmare în acest sens. Conform unor criterii, cum ar fi reușita academică, participarea în activități extracurriculare, situația familială, se va realiza un rating al studenților pe facultăți și ani de studii, care determină cazarea lor în cămine. Astfel, imediat după sesiunea de vară, studenții vor ști, deja,

dacă au un loc în cămin și cu cine vor împărți camera anul viitor. Prorectorul a mai spus că "Modulul evită birocrăția și influența factorului uman în proces, oferind studenților posibilitatea de autogovernare." În viitorul apropiat Modulul Social va fi extins și pentru alte domenii, cum ar fi alimentația și activitățile sportive.

Modulul Social este o parte componentă a SIMU, fiind interconectat cu alte module ale Sistemului, în special cel Didactic, de unde se preiau datele despre studenți (nume, facultate, viză de reședință, reușită ș.a.). În acest fel, va fi asigurată eficiența și transparența procesului de distribuire a locurilor de trai în căminele pentru studenți.

Adresa redacției:
bd. Ștefan cel Mare 165
mun. Chișinău,
MD 2004

Redactor: Galina ȚURCAN
COLEGIUL DE REDACȚIE:
Silvia CIUBREI Alina TIMOTIN
Larisa BRATCO Inga MUSTEAȚĂ Traian MUSTEAȚĂ
Fotograf: Sergiu MIRONICA

Relații la tel.:
022/ 205 235, 237 653
E-mail:
relatiipublice@usmf.md

Materialele publicate reflectă
opinia autorilor care
nu întotdeauna coincid
cu cea a redacției.

Tipografia
Editurii UNIVERSUL
Tipar ofset, com. 3484
Tiraj 1000 ex.

Ziarul este înregistrat la Ministerul Justiției al RM cu nr. 184 din 18.03.2005